

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 09.08.1972, sp. zn. 2 Tz 69/72, ECLI:CZ:NS:1972:2.TZ.69.1972.1

Číslo: 59/1973

Právní věta: K hodnotení okolností rozhodujících pro určení druhu a výměry trestu. Poriadny život pracujícího člověka (§ 33 písm. g) Tr. zák.) vede len ten, kto plní základné povinnosti občana tak v súkromnom živote, ako aj voči spoločnosti. Poriadny život pracujícího člověka nemožno preto stotožňovať len s netrestanosťou.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 09.08.1972

Spisová značka: 2 Tz 69/72

Číslo rozhodnutí: 59

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Řádný život pracujícího člověka, Ukládání trestu

Předpisy: 140/1961 Sb. § 23 odst. 1

§ 31 odst. 1

§ 33 písm. g

§ 58 odst. 1 písm. a

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 59/1973 sb. rozh.

K hodnotení okolností rozhodujících pro určení druhu a výměry trestu.

Poriadny život pracujícího člověka (§ 33 písm. g) Tr. zák.) vede len ten, kto plní základné povinnosti občana tak v súkromnom živote, ako aj voči spoločnosti. Poriadny život pracujícího člověka nemožno preto stotožňovať len s netrestanosťou.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 9. augusta 1972 sp. zn. [2 Tz 69/72.](#))

Najvyšší súd SSR na základe sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal minister spravodlivosti SSR v neprospech obvineného J. F., zrušil právoplatný rozsudok Okresného súdu v Dolnom Kubíne z 30. novembra 1971 sp. zn. Ts 169/71 vo výroku o treste a tomuto súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Napadnutým rozsudkom bol obvinený J. F. uznaný na vinného z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 221 odst. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že 23. 8. 1971 vo večerných hodinách vo svojom byte v Zázrivej sa podnapil a potom začal nadávať svojej manželke, podozrievať ju z nevery, napadol ju, bil rukami po tvári a hlave, zhodil na zem a kopal ju, čím jej spôsobil zranenie, a to otras mozgu I. stupňa, tržnopomliaždenú ranu na hlave, zlomeninu nosnej kosti, zlomeninu hornej čeluste a očné vľavo, čo si vyžiadalo práceneschopnosť počas 21 dní. Za to bol odsúdený podľa § 221 odst. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody v trvaní šiestich mesiacov. Podľa § 58 odst. 1 písm. a), § 59 odst. 1 Tr. zák. výkon trestu mu bol podmienene odložený na skúšobný čas dvoch rokov. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 2. januára 1972.

Proti tomuto rozsudku podal minister spravodlivosti SSR v lehote uvedenej v § 272 Tr. por. sťažnosť pre porušenie zákona s odôvodnením, že výrokom o treste bol porušený zákon v ustanoveniach § 23 odst. 1, § 31 odst. 1 a § 58 odst. 1 písm. a) Tr. zák. v prospech obvineného J. F. Navrhol, aby Najvyšší súd SSR po vyslovení porušenia zákona urobil nápravu chybného rozhodnutia.

Najvyšší súd SSR preskúmal na podklade sťažnosti pre porušenie zákona napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu § 267 odst. 1 Tr. por. a zistil, že zákon bol porušený v ustanovení § 2 odst. 5 Tr. por.

Výrok o vine obvineného založil okresný súd na vykonaní všetkých dostupných dôkazov, ktoré aj správne hodnotil a tak uznanie obvineného za vinného z inkriminovaného trestného činu zodpovedá skutočnému stavu veci a zákonu. Naproti tomu podľa zistenia Najvyššieho súdu SSR nebol okresný súd dôsledný pri zisťovaní skutočného stavu veci pre rozhodnutie o treste, najmä keď dospel k záveru, že sú dané zákonné podmienky pre vyslovenie podmienene odloženého trestu odňatia slobody. Podmienené odloženie výkonu trestu odňatia slobody odôvodnil okresný súd tým, že obvinený je vyššieho veku, po dlhší čas (od roku 1966) vedie poriadny život pracujúceho človeka a je preto odôvodnené predpokladať, že jeho náprava a účel trestu sa dosiahne aj bez výkonu trestu odňatia slobody.

Význam osoby páchatela pre určenie stupňa nebezpečnosti činu pre spoločnosť je predovšetkým určený jeho vzťahom k záujmom a hodnotám spoločnosti, osobnými i povahovými vlastnosťami a s nimi súvisiacimi dôsledkami, najmä do akej miery od páchatela hrozí nebezpečenstvo aj v budúcnosti pre zákonom chránené záujmy. Súd prvého stupňa svoje konštatovanie, týkajúce sa osoby obvineného, vyvodil z vykonaného dokazovania, najmä z výpisu z registra trestov a z posudku, ktorý na obvineného podal miestny národný výbor z miesta jeho bydliska. Z výpisu z registra trestov vyplýva, že obvinený bol odsúdený v roku 1947 pre krádež, v roku 1956 bol stíhaný pre úmyselné ublíženie na zdraví, v roku 1959 bol odsúdený pre príživníctvo, roku 1960 pre násilie na verejnom činiteľovi a naposledy bol odsúdený v roku 1966 opätovne pre úmyselné ublíženie na zdraví. Podľa správy orgánu ľudovej správy obvinený pomerne často požíva alkoholické nápoje a pod vplyvom alkoholického opojenia robil v domácnosti výtržnosti menšieho charakteru. Z tohto posudku tiež vyplýva, že obvinený sa zúčastnil protifašistického odboja. Najvyšší súd SSR zistil, že okresný súd urobil chybu, keď sa dôsledne neriadil požiadavkou zistenia objektívnej pravdy zakotvenej v ustanovení § 2 odst. 5 Tr. por. pri vyslovení podmienene odloženého výkonu trestu odňatia slobody. Z citovaného ustanovenia vyplýva pre orgány činné v trestnom konaní povinnosť postupovať tak, aby bol zistený skutočný stav veci a vychádzať z neho pri svojom rozhodovaní.

Dôsledkom neúplného hodnotenia osoby obvineného je konštatovanie okresného súdu, že obvinený viedol pred spáchaním trestného činu poriadny život pracujúceho človeka. Súd prvého stupňa zrejme vychádzal z toho, že obvinený nebol od roku 1966 trestaný. Poriadny život pracujúceho človeka však nemožno stotožňovať len s netrestanosťou páchatela. Poriadny život pracujúceho človeka spočíva aj vo vzťahu páchatela k rodinným príslušníkom, vo vytváraní zdravého rodinného prostredia s cieľom upevňovania jednoty záujmov rodiny a spoločnosti. Poriadny život pracujúceho človeka vedie len ten,

kto tak v súkromnom živote, ako aj voči spoločnosti plní všetky základné povinnosti občana. V danom prípade však výsledky vykonaného dokazovania spochybňujú opodstatnenosť záveru súdu prvého stupňa, že obvinený viedol poriadny život pracujúceho človeka, aj keď nebol od roku 1966 súdne trestaný. Nemožno totiž prehliadnuť, že obvinený prejavoval náchylnosť na požívanie alkoholických nápojov, v dôsledku čoho nepriaznivo ovplyvňoval rodinné prostredie. Aj v danom prípade sa začal vyhrážať manželke a dcére pod vplyvom alkoholu, manželku fyzicky napadol a spôsobil jej citelnú poruchu zdravia. Aj keď od posledného odsúdenia obvineného uplynul dlhší čas, nemožno naň neprihliadať v rámci hodnotenia jeho osoby a pri posudzovaní možnosti jeho nápravy. Pri hodnotení recidívy z hľadiska možnosti nápravy páchatela treba prihliadať na povahu predchádzajúcej trestnej činnosti, časový odstup od posledného odsúdenia, resp. potrestania páchatela, na celkový spôsob jeho života a na pohnútku jeho ďalšieho trestného činu, najmä či spáchanie ďalšieho trestného činu nebolo ovplyvnené tými istými pohnútkami ako u predchádzajúcich trestných činov. Na zodpovedné hodnotenie osoby páchatela v súvislosti s jeho predchádzajúcim odsúdením nestačí obmedziť sa na púhe konštatovanie obsahu výpisu z registra trestov, ale súd si musí zadovážiť spisy o predchádzajúcich odsúdeniach obvineného, aby mohol na základe konkrétnych skutkových zistení zhodnotiť, do akej miery recidíva páchatela trestného činu zvyšuje stupeň nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť a aký trest mu treba uložiť na dosiahnutie účelu trestu sledovaného zákonom.